

PHV a Hudební nauka

náplň předmětů

Vyučující: Lucie Laubová, Petr Čermák

1. Přípravná hudební výchova (PHV)

Přípravná hudební výchova si dává za cíl zjistit pamětné a tvořivé schopnosti dětí a zároveň tyto schopnosti rozvíjet po hudební stránce v celém školním roce. V průběhu I. pololetí žáci také poznávají různé hudební nástroje. Po vykonání talentové zkoušky (konec ledna) žáci nadále navštěvují výuku PHV, zároveň také u některých probíhá výuka na hudební nástroj (v kroužku 2 - 3 žáků, dle domluveného rozvrhu) až do konce školního roku.

2. Hudební nauka

Charakteristika vyučovaného předmětu

Cílem hudební nauky je rozvoj vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností a osvojování teoretických znalostí. Tyto činnosti se vzájemně propojují, ovlivňují a doplňují. Znalosti pomohou studentovi hudební nauky při interpretaci hudby, dle svého individuálního zájmu, zaměření a přispějí k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu.

Rámcové požadavky - vokální, instrumentální, hudebně - pohybové a poslechové činnosti

I. - V. ročník

Vokální činnosti:

- jednohlasý a vícehlasý zpěv
- orientace v dur a moll tóninách
- pěvecká deklamace
- orientace v notovém zápisu vokální skladby
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reprodukce tónu, převádění melodie z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané či hrané písňě pomocí notového záznamu

Instrumentální činnosti:

- hra a tvorba doprovodu s využitím nástroje Orffova instrumentáře
- nástrojová improvizace - jednoduché hudební formy
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální

Hudebně - pohybové činnosti:

- pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění, improvizace pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické

Poslechové činnosti:

- hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, životem autora, dobou vzniku v souvislosti s vývojem společnosti, kulturními tradicemi a zvyky
- hudební styly a žánry - chápání jejich interpretace, slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastního soudu v návaznosti na vlastní zkušenosti (módnost a modernost)

Rámcové požadavky - teoretické znalosti

I. ročník

1. Vymezení pojmů zvuk, hluk, tón
2. Vysvětlení vlastností tónů
3. Zapsání not v houslovém klíči
4. Rozpoznání not, jejich hodnot, zapsání rytmu, rozlišení taktů
5. Vymezení stupnice a tóniny
6. Charakteristika durové stupnice, celých tónů a půltónů, stupnice do 4 křížků a 4 béček
7. Užívání posuvek - křížek, béčko, odrážka, jejich aplikace ve stupnicích
8. Vymezení pojmů dynamika - pp, p, mf, f, ff, crescendo a decrescendo
9. Objasnění hudebních pojmů - staccato, legato, ligatura, koruna (fermata), důraz (akcent), repetice, prima a sekunda volta, D. C. al Fine
10. Vysvětlení pojmů ritardando, accelerando, tempo, rozlišení temp (moderato, andante, allegro)

II. ročník

Vymezení, objasnění, aplikování nabytých znalostí I. ročníku a rozšíření těchto znalostí o:

1. Zapsání not v houslovém i basovém klíči, rozlišení oktáv
2. Rozpoznání hodnot not, aplikace v rytmických cvičeních
3. Rozlišení a zapsání posuvek ? křížek, dvojkřížek, béčko, dvojbéčko, odrážka, jejich aplikace ve stupnicích
4. Vymezení durové a mollové stupnice, rozlišení dle sluchu
5. Charakteristika durové stupnice, celých tónů a půltónů, stupnice do 7 křížků a 7 béček
6. Rozpoznání základních intervalů dle sluchu, zápisu, vysvětlení
7. Popsání durového kvintakordu a jeho obrátů, rozlišení a zapsání
8. Vymezení pojmů dynamika ? pp, p, mp, mf, f, ff, crescendo a decrescendo
9. Objasnění pojmu tempo, rozlišení jednotlivých temp (moderato, andante, allegro, adagio, allegretto, ritardando, a tempo, diminuendo, accelerando)
10. Rozlišení hudebních nástrojů, rozdělení do skupin

III. ročník

Vymezení, objasnění, aplikování nabytých znalostí I. a II. ročníku a rozšíření těchto znalostí o:

1. Rozlišení a charakteristika durových a mollových stupnic, dle zápisu i sluchu, mollové stupnice do 4 křížků a 4 béček
2. Rozpoznání hlavních stupňů ve stupnici (tónika, subdominanta, dominanta)
3. Vysvětlení intervalů, dělení, jejich rozlišení dle zápisu a sluchu

4. Zapsání písní dle sluchu - užití intervalů a rytmických hodnot
5. Vymezení a provedení transpozice
6. Popsání durového i mollového kvintakordu a jeho obrátů, rozlišení dle sluchu i zápisu, zápis jednotlivých akordů
7. Vymezení přednesových označení - *cantabile*, *dolce*, *espressivo*, *meno*
8. Charakteristika hudebních nástrojů, jejich porovnání, popsání jejich odlišností
9. Seznámení s hudebními skladateli - B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček, poznání jejich života, objasnění skladatelské techniky jejich tvorby, rozeznání skladeb jednotlivých skladatelů

IV. ročník

Vymezení, objasnění, aplikování nabytých znalostí I. až III. ročníku a rozšíření těchto znalostí o:

1. Zapsání not v houslovém i basovém klíči, rozlišení oktáv, enharmonická záměna not
2. Vymezení stupnice, tóniny, tónorodu, enharmonicky záměnné stupnice
3. Vysvětlení intervalů, dělení, jejich rozlišení dle zápisu a sluchu, intervaly spodní
4. Popsání durového i mollového kvintakordu a jeho obrátů, sestavení dominantního septakordu, rozlišení dle sluchu i zápisu, zápis
5. Užívání melodických ozdob, jejich popsání a porovnání
6. Objasnění pojmů takt, rytmus, metronom, akcent, synkopa
7. Rozlišení temp - *tempa pomalá* (*grave*, *largo*, *lento*, *adagio*), *tempa mírná* (*andante*, *moderato*, *allegretto*), *tempa rychlá* (*allegro*, *vivace*, *presto*, *prestissimo*), změny v tempu
8. Vymezení přednesových označení - *cantabile*, *dolce*, *espressivo*, *leggiero*, *comodo*
9. Užití hudebních pojmů ve spojitosti s dalšími výrazy *molto ritardando*, *molto crescendo*, *sempre piano*, *meno allegro*, *piú mosso*, *piú vivace*, *poco meno*
10. Charakteristika hudebních souborů, rozlišení, nejznámější orchestry, festivaly a divadla
11. Stanovení rozdílu mezi lidovou a umělou písní
12. Seznámení s hudebními skladateli - J. S. Bach, W. A. Mozart, L. v. Beethoven poznání jejich života, objasnění skladatelské techniky jejich tvorby, rozeznání skladeb jednotlivých skladatelů

V. ročník

Vymezení, objasnění, aplikování nabytých znalostí I. až IV. ročníku a rozšíření těchto znalostí o:

1. Objasnění jednotlivých období v hudebních dějinách
2. Vymezení a porovnání jednotlivých období, stylů
3. Rozpoznání hudebních forem typických pro určité hudební období
4. Seznámení s vybranými hudebními skladateli, poznání jejich života, objasnění skladatelské techniky jejich tvorby